

Beskrifning till karta öfver

Fälsbenningsgrufvorna
i Garpenbergs socken af Stora Kopparbergs län.

Den äldsta af dessa grufvor synes vara Hälggrufvan hufven kallad Stora Fälsbenningsgrufvan, som antagligen under namn af "Fänviksbergets gamla grufva" i en relation från år 1632 säges hafva legat i öfver 100 år. Den uppgifves då (1632) hafva följande storlek: Längd 10 famnar, bredd 7 och djup 8 famnar.

Hälggrufvan började sednast tömmas från vatten och nedrasadt berg i April 1898. Malmen i densamma utgöres af en rik manganhaltig svartmalin, tillsammans med gråa bergarter inlagrad i hällflinta. Malmens strykning synes vara sydvest - nordost med stupning åt sydost. Analys af malmen från Hälggrufvan bruten under 1899 utvisar:

Jernoxidoxidul	77.14 %	} Jern	61.48 %
Jernoxid	8.03 ,		
Manganoxidul	5.58 ,	hvaraf syre	1.26
Kalkjord	1.40 ,		0.40
Talkjord	2.66 ,		<u>1.07</u> 2.73
Leryjord	0.20 ,		0.09
Kiselsyra	4.71 ,		2.51
Fosforsyra	0.009 ,	Fosfor	0.004 %
Skafvel	0.11 ,		
Koppar	Spår		

Relationen af år 1632 nämner vidare:

"Ibidem" idē, den östra strax derhos belägen "Aspgrufvan?" uppfunnen 1606, upptagen och bearbetad af bergsmän till år 1630. Grufvans längd 12 famnar, bredd 8 famnar och djup 14 famnar. Den säges

vara "något instulpen, men der finns en god botten
och intet utburen" — — — "är ej för vattentjuvss-
skadelig."

"Ibidem en jerngruva, som nu brötelig är"
(Kocksgruvan?) belägen mellan de två förnämnda
gruvans djup anno 1643 var 6 famnar längd och bredd
3 famnar. Denna gruva beskrifves såsom "rund
synes hvarken utvidgas eller trichopatas" samt såsom
"något vattensjuk".

Timmergruvan (igenfaren) befunns vid dotning år 1891
vara omkring 9 meter djup.

Kvackthänsgruvan bearbetades försvensnis år 1874 medelst
en fältort åt sydväst på c^{ca} 5 famnars djup samt år
1893 då den var c^{ca} 16 meter djup, 10 meter lång och
3,1 meter bred på midten. Malven, som erhöles här
vid förvarsarbetet 1874 befunns förörenad af både svafvel-
och kopparkis.

Utmätsläggningen för gruvorna skedde år 1783
den 22 September då "en quadrat af 200 famnar
ordentligen uppmättes, och stadsade på västra sidan
det ena hörnet vid Inspektör Jönbergers lada, hvarst
linierna på en stor sten med nafvarshäit utmärktes;
det andra hörnet på samma linie utstakades med
ett stenröse invid Anders Larssons lada; Pålshemming
det 3^{de} på södra linien utvisas med 3^{ne} nafvarshäit
som i bergvägen inborades, men det 4^{de} hörnet på
östra linien belades med ett stenröse; dock afgår 3
famnar i längden på norra linien, eftersom röset
ejest hade kommit att anläggas midt i en holbotten."

Vid utmätsläggning den 17 September 1821 för
den bredvidliggande Lagggruvan återfunns ej de tre
i fast klyft inslagna nafvarshäit, som skulle utmärka
Pålshemminggruvornas utmäts östra hörn. Detta

utmäts sydöstra gränslinjea blef därför utstakad på
så sätt att den sydvestra — hvares båda hörnösen
vid Ind. Larssons och Inspektör Jönbergs ladde summas
gränslinje uppstakades, hvarefter i rätt vinkel mot
denne den sydöstra uppmättes till 200 fannar och
antogs som gamla utmälets rätta gränslinie. Hag-
grufvans utmät flyttades sedan 17 alnar mera i sydvest.

Pålsbenningsgrufvorna egas af Stora Långviks
Grufve Aktiebolag.

Utmätningen i December 1899
G. E. Larsson.